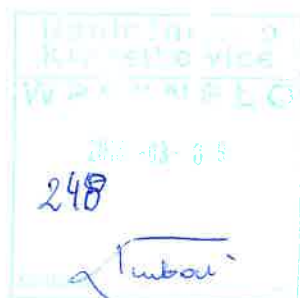

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.411.001.01.2016
R/16/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze
ul. Podgórna 9a, 65-213 Zielona Góra
T +48 68 410 66 00, F +48 68 410 66 39
lzg@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	R/16/001 - Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych (w latach 2013 – 2015).
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontroler	Rajmund Aszkowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 99406 z dnia 4 stycznia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Krzystkowice (dalej: <i>Nadleśnictwo</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Staniszewski, od 30 sierpnia 2007 r. Nadleśniczy. (dowód: akta kontroli str. 3-4)

Ocena ogólna¹

II. Ocena kontrolowanej działalności

Nadleśnictwo prawidłowo wykonywało zadania w zakresie objętym kontrolą, osiągając zaplanowane efekty. Przed ich realizacją dokonano stosownych analiz, w tym zgodności z planem urządzenia lasu. Wyboru wykonawców zadań dokonano przy zachowaniu zasady uczciwej konkurencji oraz równego traktowania. Wydatkowanie środków następowało oszczędnie oraz zgodnie z warunkami umów o dofinansowanie. W Nadleśnictwie prawidłowo ewidencjonowano koszty oraz rzetelnie prowadzono sprawozdawczość. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na realizację zadań.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie i realizacja przedsięwzięć w zakresie odtwarzania potencjału produkcji leśnej oraz przeciwdziałania występowaniu nowych katastrof

Opis stanu faktycznego

1.1. Na dzień 31.12.2015 r. powierzchnia leśna² Nadleśnictwa wynosiła 31.297,28 ha, a miąższość drzewostanów 5.560.335 m³. Wykazana w rachunku zysku i strat wysokość przychodów i kosztów łącznie za 2013-2015 kształtowała się odpowiednio: 72.561,0 tys. zł (przychody) i 68.869,8 tys. zł (koszty). Z zarządzenia nr 20 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze³ (RDLP) wynika, że:
- przez zjawisko o charakterze klęskowym rozumie się zdarzenie nagłe związane z działaniem sił natury lub innych przyczyn, którego skutki zagrażają życiu lub

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² W 2015 r. wyodrębniono użytek ekologiczny [E-Ls] „Dachowskie Ługi” o pow. 241,54 ha.

³ Z 26 listopada 2012 r. w sprawie alarmowania o wydarzeniach niebezpiecznych i realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego.

zdrowiu dużej liczby osób, mieniu albo środowisku leśnemu na znacznym obszarze, a pomoc w usuwaniu skutków może być skutecznie podjęta we współdziałaniu jednostek RDLP pod jednolitym kierownictwem,

- za szkody wielkopowierzchniowe uważa się szkody po pożarach lasu na powierzchni powyżej 10 ha lub szkody powstałe z pozostałych przyczyn (wiatrolomy, śniegołomy, powódź) na zwartej powierzchni powyżej 50 ha.

(dowód: akta kontroli str. 519-533, 580-582, 641-643, 774-776)

W latach 2013-2015, na terenie Nadleśnictwa wystąpiły szkody w drzewostanach na powierzchni łącznie:

- 9,89 ha – 57 pożarów, powodując straty o szacunkowej wartości 128,9 tys. zł,
- 1,50 ha – zakłócenia stosunków wodnych,
- 18,03 ha – szkody związane z działalnością wiatru,
- 14,81 ha – szkody związane z chorobami lasów.

Straty w biocenozie leśnej były trudnowymierne i polegały, m.in.: osłabieniu drzewostanów, obniżeniu przyrostu, obniżeniu odporności, zniszczeniu życia biologicznego.

(dowód: akta kontroli str. 583-584)

Dążąc do zachowania i zabezpieczania potencjału produkcji leśnej, podjęto m.in. następujące działania:

- edukacyjno-informacyjne, tworzenia sieci stałej obserwacji terenów leśnych, utrzymania w stałej gotowości sprzętu gaśniczego, utrzymania dojazdów pożarowych i punktów czerpania wody, utrzymania punktów alarmowo-dyspozycyjnych, gaszenia i dozoru pożarzyst, utrzymania ładowiska – wartość ok. 1.794,6 tys. zł,
- zapobiegawcze i ratownicze polegające na ograniczaniu występowania owadów liściożernych powodujące zagrożenie trwałości drzewostanów – wartość ok. 320,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 583-584, 639)

Planowane i wykonane zadania (w latach 2013-2015) obejmowały odpowiednio powierzchnie:

- odnowienia i zalesienia: 610,74 ha i 630,23 ha,
- pielęgnowanie lasu⁴: 2.755,37 ha i 2.765,02 ha.

(dowód: akta kontroli str. 585-590)

1.2. Przed realizacją zadań dokonano, m.in. analiz:

- stwierdzając bardzo duże zagrożenie pożarowe w części leśnictw, przy sieci dojazdów pożarowych niespełniających wymagań technicznych. Ukształtowanie terenu (sieć cieków wodnych poprzecinana groblami) oraz zły stan dróg uniemożliwiający dojazd do pożaru,
- ich zgodności z planem urządzenia lasu na okres 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2020 r.,
- charakterystyki przyrodniczo-gospodarczej,
- w zakresie możliwości udziału właścicieli lasów niebędących w zarządzie Nadleśnictwa w planowanych działaniach służących systemowi ochrony przeciwpożarowej lasu – po zasięgnięciu opinii starostów właściwych ze względu na zasięg terytorialny Nadleśnictwa – § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013⁵.

⁴ Tj.: czyszczenia wczesnego, czyszczenia późnego, pielęgnacji gleby, wprowadzania podszytów.

⁵ Dz. U. z 2014, poz. 470 ze zm.

Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Żaganiu wydał w dniu 15 listopada 2011 r. decyzję nakładającą na Nadleśnictwo obowiązek *zapewnienia możliwości przejazdu dla samochodów pożarniczych dojazdem pożarowym „Dybowska”*.

(dowód: akta kontroli str. 442-569, 712-713)

1.3. Nadleśnictwo pozyskiwało środki zewnętrzne na realizację zadań, uzyskując informacje m.in. z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze, spotkań konsultacyjnych oraz internetu. Do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) złożono:

- 14 lutego 2012 r. wniosek o dofinansowanie w zakresie *wzmocnienia systemu ochrony przeciwpożarowej lasów przez modernizację dojazdu pożarowego nr 53 Dybowska,*
- 24 maja 2013 r. wniosek o dofinansowanie w zakresie *wzmocnienia systemu ochrony przeciwpożarowej lasów przez modernizację dojazdu pożarowego nr 83 Jelenia i części dojazdu pożarowego nr 72 Piaskowa.*

Wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone.

Dokumentację projektową na powyższe zadania Nadleśnictwo posiadało odpowiednio od 30 października 2009 r. i od 21 marca 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 140-178, 754-755)

Powodem nie złożenia wniosku do ARiMR o udzielenie pomocy w ramach działania objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich dla przebudowy drogi „Dybowska”, w pierwszym (grudzień 2009 r.) i drugim naborze (październik 2010 r.), była kolejność Nadleśnictw ustalona przez jednostki nadrzędne lasów państwowych.

(dowód: akta kontroli str. 752, 778-779)

W 30 szkoleniach (m.in. w zakresie zamówień publicznych, procedur ocen oddziaływania na środowisko, leśnego budownictwa drogowego, dofinansowania projektów inwestycyjnych z dotacji unijnych) wzięło udział łącznie 158 uczestników⁶ (pracowników Nadleśnictwa). W Nadleśnictwie nie wyznaczono odrębnej komórki organizacyjnej w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych. Przygotowanie wniosków, nadzór na realizacja zadań inwestycyjnych oraz rozliczenia z nimi związane należały do zadań sekretarza.

(dowód: akta kontroli str. 5-27, 283-284)

1.4. Przed przystąpieniem do realizacji zadań uzyskano decyzje zatwierdzające projekty budowlane oraz udzielające pozwoleń na budowę, tj. decyzje, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁷ (1120/09 – Starosta Zielonogórski, 581/2009 – Starosta Żagański, 586/2009 – Starosta Żagański, 176/2012 – Starosta Żarski, 166/12 – Starosta Zielonogórski).

(dowód: akta kontroli str. 624-634)

Nadleśnictwo wystosowało do Powiatowych Inspektorów Nadzoru Budowlanego zawiadomienie o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych (art. 41 pkt 4 ustawy Prawo budowlane).

(dowód: akta kontroli str. 724, 726, 739)

1.5. W ramach Programu⁸ w zakresie osi 2 *Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich, działania Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych, schematu II Wprowadzanie elementów zapobiegawczych na terenach zaliczonych do dwóch najwyższych kategorii zagrożenia pożarowego*, Nadleśnictwo zawarło

⁶ Osoboszkoleń.

⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.

⁸ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 stanowiący załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 października 2007 r. w sprawie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (M.P. z 2007 r. Nr 94, poz. 1035 ze zm.).

z ARiMR umowy: 30 sierpnia 2012 r. oraz 18 listopada 2014 r. na realizację dwóch zadań.

(dowód: akta kontroli str. 179-251)

W umowach określono m.in.: odpowiednie zobowiązania Nadleśnictwa do:

- modernizacji dojazdu pożarowego nr 53 Dybowska oraz budowy zbiornika p.poż (dalej: *Zadanie 1*) oraz do modernizacji dojazdu pożarowego nr 83 Jelenia i części dojazdu pożarowego nr 72 Piaskowa (dalej: *Zadanie 2*),
- złożenia wniosku o płatność wraz z wymaganymi dokumentami po zakończeniu realizacji całości operacji w terminie od 1 sierpnia 2014 r. do 29 sierpnia 2014 r. i od 1 lipca 2015 r. do 31 lipca 2015 r.

Zaplanowana wartość dofinansowania ww. zadań wynosiła odpowiednio: 2.589.920 zł i 1.104.014 zł (nie więcej niż 100% poniesionych kosztów kwalifikowalnych).

(dowód: akta kontroli str. 179-251)

1.6. Wykonanie rzeczowe i finansowe zadań wynosi 100%. Nadleśnictwo zrealizowało zadania zgodnie z warunkami umowy, a otrzymane płatności (100% kosztów kwalifikowalnych) wynosiły 2.503.230 zł (29.12.2014 r.) i 1.044.717 zł (3.12.2015 r.).

(dowód: akta kontroli str. 263, 275-282, 570-579)

1.7. Wydatkowanie środków nastąpiło zgodnie z warunkami umów o dofinansowanie, spełniony został wymóg kwalifikowalności. Poniesiono łącznie koszty kwalifikowalne 2.503.230,18 zł i 1.044.717,77 zł:

- *Zadanie 1*: koszty inwestycyjne 2.418.917,17 zł (2.333.835,61 zł – przebudowa dojazdu oraz 85.081,56 zł – wykonanie zbiornika ppoż.), koszty przygotowania dokumentacji projektowej 54.813,01 zł, koszty nadzoru inwestorskiego 29.500 zł,
- *Zadanie 2*: koszty inwestycyjne 977.667,77 zł, koszty przygotowania dokumentacji projektowej 23.800 zł, koszty opinii 1.850 zł, koszty nadzoru inwestorskiego 41.400 zł.

Całkowity koszt operacji (z VAT) wynosił 3.226.217,26 zł i 1.477.256,05 zł. Koszty niekwalifikowalne zostały sfinansowane ze środków własnych Nadleśnictwa.

(dowód: akta kontroli str. 252-275)

1.8. Nadzór nad pracami remontowo-budowlanymi infrastruktury należał do zadań sekretarza Nadleśnictwa. Zadania poszczególnych komórek zawarto w regulaminie organizacyjnym Nadleśnictwa, natomiast obowiązki poszczególnych pracowników określono w zakresach czynności.

(dowód: akta kontroli str. 6-35, 283-284)

1.9. Do przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, zarządzeniami Nadleśniczego powoływana została komisja przetargowa oraz każdorazowo określono regulamin jej pracy, zawierający m.in. prawa i obowiązki członków, tryb pracy komisji, sposób prowadzenia protokołu z postępowania, zasady wyboru oferty najkorzystniejszej. Na dokonywane czynności nie były składane przez wykonawców środki ochrony prawnej.

(dowód: akta kontroli str. 285-299, 309, 322, 592-593)

1.10. Postępowania w zakresie wyboru wykonawców realizacji zadań przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego – art. 39 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁹ (Pzp), przy zachowaniu zasad określonych w art. 7 ww. ustawy.

W wyznaczonych terminach wpłynęły w postępowaniu:

- *Zadanie 1* – 11 ofert z cenami brutto od: 3.239.568,11 zł do 4.947.885,48 zł,
- *Zadanie 2* – 8 ofert z cenami brutto od: 1.411.813,93 zł do 2.211.603,44 zł,

⁹ Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.

będących podstawą wyboru wykonawców do realizacji robót budowlanych.
Jedynym kryterium wyboru najkorzystniejszej oferty była cena.

(dowód: akta kontroli str. 300-323, 592-593)

1.11. Postanowienia umów z wykonawcami robót budowlanych (21.01.2013 r. i 31.12.2014 r.) były zgodne z przedmiotem zamówienia opisanym w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz z zobowiązaniami zawartymi w ofertach.

Umowy zabezpieczały interesy Nadleśnictwa. Ujmowano w nich, m.in. postanowienia dotyczące: okresów rękojmi (36 miesięcy od dnia końcowego odbioru przedmiotu umowy), odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązań umownych w formie kar umownych, przesłanki do odstąpienia od umowy. Od wykonawców wyegzekwowano zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej (nie mniej niż 1.000.000 zł). W umowach, wykonawcy zostali zobowiązani do zapewnienia ochrony środowiska na terenie budowy oraz w bezpośrednim otoczeniu.

(dowód: akta kontroli str. 324-333, 348-375, 592-593)

1.12. Przedmioty zamówienia zostały wykonane. Nadleśnictwo dokonało odbioru końcowego wykonanych zadań w dniu 10.06.2014 r. i 9.06.2015 r. Przebudowa dojazdów pożarowych oraz budowa zbiornika przeciwpożarowego została wykonana zgodnie z wymaganiami ochrony terenów leśnych, określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów¹⁰. Uzyskano wymagane pozwolenia na użytkowanie wybudowanych obiektów.

Płatności dla wykonawców zrealizowano w terminach określonych w umowach¹¹: 3.071.189,17 zł i 1.306.214,32 zł.

Z tytułu kar umownych (za nieterminowe zrealizowanie zamówienia) wykonawcom naliczono (i wyegzekwowano przez potrącenie z wynagrodzenia za wykonanie robót) kary umowne w wysokości:

- Zadanie 1 – 51.883,09 zł za 8 dni opóźnienia,
- Zadanie 2 – 59.296,23 zł za 21 dni opóźnienia.

(dowód: akta kontroli str. 376-427, 429-441, 591, 746-749)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Art. 41 ust. 4 ustawy Prawo budowlane nakładał na inwestora obowiązek zawiadomienia¹² właściwego organu o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych, na które wymagane jest pozwolenie na budowę. Do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Żaganiu dwa zawiadomienia Nadleśniczego o rozpoczęciu budowy¹³ *zadania 1* (przebudowa nawierzchni dojazdu pożarowego oraz budowa szczelnego zbiornika przeciwpożarowego) wpłynęły w dniu 14 lutego 2013 r. tj. po rozpoczęciu robót (15 października 2012 r.).

(dowód: akta kontroli str. 624-625, 628-629, 724-737, 759-760, 769-770)

Nadleśniczy wyjaśnił, m.in. że z powodu pilnych prac związanych z organizowanymi przetargami na wykonanie robót budowlanych i na wykonanie usług leśnych oraz toczącymi się odbiorami robót budowlanych przeoczono odpowiednie udokumentowanie zgłoszenia rozpoczęcia robót.

(dowód: akta kontroli str. 753)

¹⁰ Dz. U. Nr 58, poz. 405 ze zm.

¹¹ W umowach wprowadzano zmiany, m.in. w zakresie technologii wykonywania części robót, skutkujące także zmniejszeniem wynagrodzenia wykonawcy.

¹² W brzmieniu wówczas obowiązującym - co najmniej 7 dni przed ich rozpoczęciem.

¹³ W oparciu o pozwolenia na budowę: 581/2009 i 586/2009.

2. Art. 41 ust. 4 ustawy Prawo budowlane nakładał na inwestora obowiązek zawiadomienia¹⁴ właściwego organu o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych, na które wymagane jest pozwolenie na budowę. Do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Zielonej Górze zawiadomienie Nadleśniczego o rozpoczęciu budowy¹⁵ zadania 1 (przebudowa nawierzchni dojazdu pożarowego) wpłynęło w dniu 17 stycznia 2013 r., w którym podano datę planowanego rozpoczęcia robót 28 stycznia 2013 r. Natomiast z dziennika budowy¹⁶ wynika, że rozpoczęcie budowy¹⁷ nastąpiło 15 października 2012 r., tj. z chwilą podjęcia prac przygotowawczych na terenie budowy (wyznaczenie przez geodetę uprawnionego w terenie osi dojazdu pożarowego oraz oczyszczania terenu i karczowania drzew).

(dowód: akta kontroli str. 626-627, 739-745, 761-763, 769-770)

Nadleśniczy wyjaśnił, że:

- z powodu pilnych prac związanych z organizowanymi przetargami na wykonanie robót budowlanych i na wykonanie usług leśnych oraz toczącymi się odbiorami robót budowlanych w zawiadomieniu zgłoszenia rozpoczęcia robót omyłkowo przyjęto nieprawidłową datę rozpoczęcia robót,
- powyższe niedociągnięcie nie spowodowało negatywnych skutków.

(dowód: akta kontroli str. 753)

3. Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Żaganiu w dniu 15 listopada 2011 r. wydał decyzję nakładającą na Nadleśnictwo obowiązek *zapewnienia możliwości przejazdu dla samochodów pożarniczych dojazdem pożarowym „Dybowska”* w terminie do 31 października 2012 r. Decyzja została wydana po przeprowadzeniu czynności kontrolno-rozpoznawczych w wyniku, których stwierdzono nieprawidłowość wpływającą na bezpieczeństwo pożarowe kompleksu lasów Nadleśnictwa Krzystkowice polegającą na tym, że dojazd pożarowy Dybowska na odcinku 4 km (w obszarze leśnym położonym pomiędzy miejscowościami Dybów i Stanów) nie gwarantuje przejazdu samochodów pożarniczych do celów gaśniczych (§ 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów – Dz. U. Nr 58, poz. 405 ze zm.).

(dowód: akta kontroli str. 712-713, 770)

W określonym w decyzji terminie (31 października 2012 r.) decyzja nie została wykonana. O zrealizowaniu obowiązków wynikających z decyzji Nadleśnictwo poinformowało Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Żaganiu w dniu 11 listopada 2013 r., który po przeprowadzeniu czynności kontrolno-rozpoznawczych (7 maja 2014 r.)¹⁸ stwierdził, m.in. budowę strategicznego dojazdu pożarowego o odpowiednich parametrach.

(dowód: akta kontroli str. 712-723, 764)

Nadleśniczy wyjaśnił, że obowiązki nie zostały wykonane w terminie z uwagi na brak środków finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 753)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

¹⁴ W brzmieniu wówczas obowiązującym - co najmniej 7 dni przed ich rozpoczęciem.

¹⁵ W oparciu o pozwolenie na budowę: 1129/09.

¹⁶ Dziennik budowy stanowi urzędowy dokument przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót (art. 45 ustawy Prawo budowlane).

¹⁷ Stosownie do art. 41 ust. 1 i ust. 2 Prawa budowlanego.

¹⁸ W trakcie wcześniejszej kontroli, w dniu 6.05.2013 r., stwierdzono że trwały roboty budowlane.

2. Osiągnięte efekty podejmowanych działań

Opis stanu faktycznego

2.1. W wyniku realizacji osiągnięto zamierzone cele:

- *Zadanie 1* (schemat II) został:

- przebudowany i zmodernizowany dojazd pożarowy o parametrach, m.in.: szerokość drogi 3,5 m, całkowita długość drogi (4.090 m), dwustronne pobocza o szerokości 0,75 m, powierzchnia drogi 30.711 m², prędkość projektowa 30 km/h, mijanki o szerokości 3 m (i długości 23 m), o górnej nawierzchni z tłuczenia o uziarnieniu 0-31,5 mm – gr. 11 cm, o zasadniczej nawierzchni z tłuczenia o uziarnieniu 0-63mm – gr. 18 cm,

- wybudowany zbiornik przeciwpożarowy o parametrach, m.in. powierzchnia wrzucie poziomym 344,50 m², maksymalna głębokość 1,8 m, komora zasadnicza 90,3 m³, komora wodopoju 96,1 m³, plac manewrowy przy zbiorniku,

- *Zadanie 2* (schemat II) został przebudowany i zmodernizowany dojazd pożarowy o parametrach, m.in.: szerokość drogi 3,5 m, całkowita długość drogi (3.266 m), dwustronne pobocza o szerokości 0,75 m, powierzchnia drogi 17.100 m², prędkość projektowa 30 km/h, mijanki o szerokości 2,5 m (i długości 23 m), o warstwie górnej nawierzchni z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie o uziarnieniu ciągłym 0-31,5 mm zaklinowanego powierzchniowo miałem 0-4 mm – gr. 9 cm oraz warstwy dolnej nawierzchni z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie o uziarnieniu ciągłym 0-31,5 mm – o gr. 18 cm.

Sposób wykonania zadań oraz zastosowane materiały wynikały z zatwierdzonego w dniu 5.12.2006 r., przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych, Poradnika technicznego drogi leśne¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 262-263, 396-401, 427-428, 635-636, 752)

Powierzchnia objęta operacją wynosiła dla zadań: 613 ha oraz 489,91 ha i dotyczyła wyłącznie lasów w zarządzie Nadleśnictwa.

(dowód: akta kontroli str. 143-178)

Z dokumentów OT „przyjęcie środka trwałego” wynika następujący koszt wytworzenia:

- 2.551.629,91 zł (modernizacja dojazdu pożarowego nr 53 Dybowska),

- 88.780,66 zł (zbiornik przeciwpożarowy),

- 1.179.780,23 zł (droga pożarowa nr 83 Jelenia).

Koszt wykonania 1 mb dojazdu pożarowego wahał się od 361 zł (*zadanie 2*) do 624 zł (*zadanie 1*) i był porównywalny z kosztami budowy 1 mb dróg pożarowych dla zadań realizowanych przez Ośrodek Transportu Leśnego (Lasy Państwowe) w Świebodzinie na zlecenie innych nadleśnictw.

(dowód: akta kontroli str. 388-391, 591, 757-758)

2.2. W latach: 2013 r., 2014 r., 2015 r. wskaźniki kształtowały²⁰ się następująco:

- odnowienia – zalesienia: 3.008 zł/ha, 3.503 zł/ha, 4.451 zł/ha,

- ochrony lasu: 20 zł/ha, 12 zł/ha, 24 zł/ha,

- przeciwpożarowej ochrony lasu: 14 zł/ha, 16 zł/ha, 20 zł/ha,

- utrzymania dróg: 17 zł/ha, 15 zł/ha, 50 zł/ha.

(dowód: akta kontroli str. 638-640)

¹⁹ http://www.lasy.gov.pl/publikacje/do-poczytania/drogi_lezne

²⁰ Według kosztu bezpośredniego:

- odnowienia – zalesienia w odniesieniu na 1 ha powierzchni odnawianej lub zalesianej, bez awansowego przygotowania gleby,

- pozostałe wskaźniki na 1 ha powierzchni leśnej.

2.3. Dla powstałych w ramach zadań obiektów założono książki obiektu budowlanego, o których mowa w art. 64 ust. 1 ustawy Prawo budowlane.

Obiekty zrealizowane w ramach *zadania 1* poddano w 2015 r. okresowej kontroli sprawdzenia stanu technicznego (art. 62 ust. 1 ww. ustawy).

Szacunkowe wydatki związane z utrzymaniem obiektów w okresie 40 lat wyniosą ok. 406 tys. zł (*zadanie 1*) i 311 tys. zł (*zadanie 2*).

(dowód: akta kontroli str. 396-410, 427-428, 635-637, 644-699)

2.4. Zidentyfikowane przez Nadleśnictwo utrudnienie podczas realizacji zadań polegało na niewspółmiernie niskiej ilości środków finansowych w stosunku do zgłaszanego na nie zapotrzebowania.

(dowód: akta kontroli str. 752, 779)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

3. Wydatkowanie i rozliczanie środków

Opis stanu
faktycznego

3.1. W Nadleśnictwie stosowano politykę rachunkowości, określoną w zarządzeniu²¹ Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. W punkcie IIA ww. zarządzenia ustalono zasady prowadzenia rachunkowości dla projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych. Stosownie do wymogów zawartych w polityce rachunkowości oraz umów zawartych z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Nadleśniczy zarządzeniami z 18 grudnia 2012 r. oraz 18 grudnia 2014 r. wprowadził zasady prowadzenia w Systemie Informatycznym Lasów Państwowych (SILP) ksiąg rachunkowych dla zadań realizowanych w ramach działania *Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzenie instrumentów zapobiegawczych*.

(dowód: akta kontroli str. 36-52)

W zarządzeniach tych określono, m.in. sposób prowadzenia wyodrębnionej ewidencji środków finansowych na realizację zadań w sposób umożliwiający ich identyfikację. I tak dla zadania:

- *modernizacja dojazdu pożarowego nr 53 Dybowska oraz budowy zbiornika p.poż.* wprowadzono wyodrębniony kod: LDYX,
- *modernizacji dojazdu pożarowego nr 83 Jelenia i części dojazdu pożarowego nr 72 Piaskowa* wprowadzono wyodrębniony kod: LJEX.

(dowód: akta kontroli str. 47-56)

3.2. Badanie operacji gospodarczych i dowodów księgowych dotyczących realizacji zadań wykazało, że:

- dowody księgowe zostały należycie zaewidencjonowane w księgach, a dane zawarte w ewidencji księgowej były zgodne z danymi wykazywanymi w sprawozdaniach,
- powstałe obiekty zostały ujęte w ewidencji środków trwałych i wykazane w sprawozdaniach finansowych,
- naliczone kary umowne od wykonawców zostały ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych,
- weksle niezupełne (in blanco) na zabezpieczenie wykonania dwóch umów zawartych z ARiMR zostały ujęte w ewidencji na kontach pozabilansowych oraz wykazane w załączniku do bilansu w wykazie zobowiązań warunkowych (w tym

²¹ Nr 15 z 24 stycznia 2013 r. ze zm.

udzielone przez jednostkę gwarancję i poręczenia), tj. informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego Nadleśnictwa.

(dowód: akta kontroli str. 53-138, 262-263, 274-275, 382-386, 417-420, 423-424)

3.3. Sprawozdania z realizacji zadań: *modernizacja dojazdu pożarowego nr 53 Dybowska oraz budowy zbiornika p.poż oraz modernizacji dojazdu pożarowego nr 83 Jelenia i części dojazdu pożarowego nr 72 Piaskowa* były rzetelnie składane do ARiMR. Zawierały one m.in. wskaźniki rezultatu, koszty realizacji.

W zakresie powyższych zadań Nadleśnictwo było kontrolowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa 27.11.2014 r. i 23.10.2015 r. W raportach z kontroli nie sformułowano uwag.

W Nadleśnictwie prowadzono kontrolę wewnętrzną realizacji zadań, m.in. w zakresie kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej dowodów księgowych oraz dokumentów stanowiących podstawą ich wystawienia.

(dowód: akta kontroli str. 139, 262-263, 274-275, 382-386, 417-420, 594-623)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²², wnosi o:

1. Zapewnienie środków finansowych celem terminowej realizacji obowiązków wynikających z decyzji Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej.
2. Rozpoczynanie robót budowlanych po uprzednim zawiadomieniu właściwego organu budowlanego o zamierzonym terminie ich rozpoczęcia.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

²² Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 7 marca 2016 r.

Kontroler
Rajmund Aszkowski
doradca ekonomiczny

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Dyrektor
Zbysław Dobrowolski

podpis

